

EQUAL RIGHTS AND EMPOWERMENT(ERE) PROJEKTI

**ELÄMANHALLINNAN JA VOIMAVARAISTAMISEN
KEHITTÄMISPROJEKTI
MAAHANMUUTTAJALAPSILLE JA -NUORILLE**

**09 Helsinki Human Rights säätiö
Loppuraportti
Marraskuu 2009**

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
2.	Projektin tausta ja tarkoitus	5
3.	Projektin toiminta	6
	3.1. Projektin resurssit	6
	3.2. Projektin hallinto	7
	3.3. Yhteistyökumppanit	8
	3.4. Koripallotoiminta	8
	3.5. Asunnottomien vertaistuki	12
	3.6. Helsingin diakonissalaitoksen perhe- ja avohuoltoyksikkö	12
	3.7. ERE-projektin muu toiminta	13
	3.8 09 Helsinki Human Rights säätiön muu toiminta	13
4.	Nuorilta saatu palaute	14
5.	Arvio projektin onnistumisesta	15
	Lähteet	18
Liite 1.	Palautekysely	
Liite 2.	Projektin johtoryhmien kokoonpanot	

1. Johdanto

Helsingiläisistä 6,4% oli ulkomaan kansalaisia vuodenvaihteessa 2007/2008. Yhteensä Ulkomaankansalaisia oli 36 283 henkeä. Heidän lisäksi 18 368 Helsingiläistä on ulkomailla syntyneitä Suomen kansalaisia. Ulkomaan kansalaiset ja ulkomailla syntyneet muodostavat ulkomaalaistaustaisten ryhmän. Helsingiläisistä 9,6 prosenttia oli ulkomaalaistaustaisia eli yhteensä 54 651 henkilöä. Koko maan ulkomaalaisista 27,3 % asuu Helsingissä. Vuonna 2007 ulkomaan kansalaisten määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 9,3%. (Tilastokeskus, 2008)

Maahanmuuttajien yleisimmät syyt Suomeen tuloon ovat paluumuutto, pakolaisuus, turvapaikan hakeminen, työ ja avioituminen. Maahanmuuttajat ovat keskittyneet tietyille asuma-alueille. Afrikkalaiset, aasialaiset, eteläamerikkalaiset ja venäläiset ovat keskittyneet Itä-Helsinkiin: peräti 14–19 % seitsemän eri lähiön asukkaista on taustaltaan ulkomaalaisia. Viime vuosina pakolaisten ja paluumuuttajien osuus Helsinkiin muuttavista maahanmuuttajista on pienentynyt. Osasyynä tähän on ollut pääkaupungissa oleva pula vuokra-asunnoista (Ihalainen 2006).

Pääkaupunkiseudulla oli 8-20-vuotiaita vieraskielisiä maahanmuuttajanuoria 31.12.2008 14077, joista Suomen kansalaisia 7043 ja ulkomaan kansalaisia 7034, 8-20-vuotiaat yhteensä pääkaupunkiseudulla 147947. Vieraskieliset maahanmuuttajat siis 9,5% kaikista (Tilastokeskus, 2009). Tilastoissa ei vielä mukana laaja maahanmuuttajien suomenkielisten- ja monikulttuuristen perheiden lapsien joukko.

Ennusteiden mukaan 2025 23% Helsingin peruskoulujen oppilaista on maahanmuuttajataustaisia (HS 5.2.2008).

Maahanmuuttajat syrjäytyvät helposti, varsinkin nuoret pojat muodostavat riskiryhmän. Herkimmin ulkopuolelle jäävät vasta maahan tulleet ja suomen kieltä taitamattomat. Vapaa-ajan osallistuminen on nuorten socialisaatiolle tärkeää erityisesti siksi, että se on yleensä vapaaehtoista. Monet nuorten parissa tehdyt tutkimukset kertovat, että kaikki vapaa-ajan tai kansalaistoiminnan ympäristöt eivät ole kaikille nuorille samalla tavalla avoimia; osallistumista niihin säätelee monenlainen epävirallinen ja välillä hankalasti osoitettavissa oleva kontrolli (Harinen 2005). Kitkaa joidenkin nuorten tai nuorisoryhmien osallistumiselle voivat luoda esimerkiksi perheiden taholta tuleva

vastustus ja nuorten omat keskinäiset jäsenyyskamppailut ulossulkevine hierarkioineen. Mukaan ottamisen ja ulossulkemisen kriteerit voivat olla myös alakulttuurisia ja liittyä nuorten sukupuoleen, ulkonäköön, kotitaustaan, harrastuksiin, pukeutumiseen, tyyllillisiin mieltymyksiin tai muihin vastaaviin asioihin. Etninen tai kulttuurinen tausta nousee yhdeksi keskeiseksi sosiaalista erottelua perustelevaksi kategoriaksi yhteiskunnan monikulttuuristuksessa ja –kansallistuksessa. Tämä näkyy myös nuorisotyön ja –toiminnan kentillä, jossa monikulttuurisen nuorisotyön ja tasa-arvoisten osallistumismahdollisuuksien toteutumista joudutaan pohtimaan ja suunnittelemaan tarkoin (emt. s. 8). Monikulttuurinen yhteiselo on asia, joka ei näytä sujuvan itsestään.

Harinen toteaa pyrkimyksen kansainvälistymiseen ja monikulttuurisuuteen näkyvän tänään kasvatus- ja harrastustoiminnan retoriikassa arvosisältöinä. Tutkimuksissa huomataan kuitenkin, että erityisesti nuorten keskinäiset ryhmäjäsenyysmittelöt ja kantaväestön nihkeä suhtautuminen erilaisina pidettyihin jättävät usein osalle nuorista mahdollisuuksia vain marginaaliseen toimintaan. Tutkijat uskovat kuitenkin, että monikulttuuriset osallistumismahdollisuudet ovat parasta yleisen suvaitsevaisuuden ja solidaarisuuden edistämistä: vain yhdessä toimimalla ja kasvamalla on mahdollista saavuttaa erilaisuutta kestävä tasapaino (emt. s. 8). Käsiteparilla monikulttuuriset nuoret viitataan nuoriin, jotka ovat kasvaneet useamman kuin yhden kansallisen kulttuurin vaikutuspiirissä, eli he voivat olla esimerkiksi maahanmuuttajia, pakolaisia, suomalaisiin perheisiin ulkomailta adoptoituja, kaksoiskansalaisia tai nuoria, joiden elämänselityksensä on kuulunut asuminen muuallakin kuin Suomessa.

Työttömät aikuiset maahanmuuttajat harrastivat liikuntaa enimmäkseen yksin tai oman maan kansalaisten kanssa. Suomalaisien kanssa liikuttiin vähän, eikä ystävyys-suhteita saatu luotua liikunnan avulla. Se oli tutkimuksen tärkein tulos. (Ahjokivi, 2008).

09 Helsinki Human Rights säätiön tavoite on auttaa syrjäytymisvaarassa olevien maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten sosiaalista selviytymistä mielekkään liikunnallisten toimintojen kautta, sekä suvaitsevaisuuden lisääminen toimijayhteistyön avulla.

Euroopan Unionin lainsäädännössä mainitaan urheilun tärkeys maahanmuuttajien integroinnissa, ”The active involvement and participation of immigrants in civil life and

particularly in sports and clubs is an important step in adapting” (Summaries of EU legislation, Immigration, integration and employment, Social and cultural environment, 2003)

2. Projektin tausta ja tarkoitus

Keväällä 2002 Diakonissalaitoksella virisi innostus käynnistää aivan uudenlaista syrjäytymistä ennaltaehkäisevää vapaa-ajan toimintaa maahanmuuttajanuorille. Ideana oli tuoda perinteisesti vapaaehtoisuuteen perustuvaan toimintaan selkeä suunnitelma, organisaatio ja ammatillisesti koulutetut toimijat sekä tehdä uudenlaista yhteistyötä suomalaisen urheiluseuran kanssa. Työskentelyn oli myös oltava riittävän hyvin resursoitua ja pitkäkestoista. Näin sai alkunsa ERE-projektin edeltäjä Visa-projekti.

Diakonissalaitos aloitti vuosina 2002 – 2003 omalla rahoituksellaan maahanmuuttajanuorten kotoutumisen tukemisen ohjatun liikunnallisen toiminnan avulla. Koripallotoiminta aloitettiin yhden A-poikien joukkueen (17 - 18-vuotiaat) voimalla. Raha-automaattiyhdistyksen rahoituskauden v. 2004 – 2006 päättyessä joukkueita oli kolme kaksi A-poikien ja yksi B-poikien joukkue, 5-7 koulun kanssa tehtiin yhteistyötä ja nuorille tarjottiin leiritoimintaa ja sosiaalisia taitoja kehitettiin yhteisillä matkoilla ja aktiviteeteillä.

2006 lokakuussa perustettu 09 Helsinki Human Rights säätiö(09HHR) jatkoi Visa-projektin työtä.

2007 Raha-automaattiyhdistyksen ja Helsingin diakonissalaitoksen säätiön (HDL) rahoituksella ja 09HHR aloitti Equal Rights and Empowerment(ERE)-projektin. Visiona oli jatkaa, laajentaa ja parantaa Visa-projektin olemassa olevaa toimintaa kolmevuotisena projektina 2009 loppuun saakka ja jatkaa pysyvänä toimijana siitä eteenpäin.

ERE-projektin päämäärä kiteytyy 09 Helsinki Human Rights säätiön tarkoituksessa joka on edistää ihmisoikeuksien, oikeudenmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista sosiaalipalveluissa, terveystaloudissa, nuorisotyössä, liikunnassa, urheilussa ja taiteessa. Säätiön tarkoituksena on näillä toiminta-alueilla edistää ihmisten tasavertaista palveluiden saantia sekä sopeutumista yhteiskuntaan heidän kielestään, kulttuuristaan, uskonnostaan, syntyperästään, iästään tai muusta perusteesta tai henkilöko-

taisesta ominaisuudestaan riippumatta. Säätiön tarkoituksena on sekä yksilökohtaisella että yhteiskunnallisella tasolla Suomessa ja ulkomailla vastustaa rasismia, syrjintää ja ihmisoikeusloukkauksia.

3. Projektin toiminta

3.1. Projektin resurssit

2007 projektissa kokopäiväisenä toiminnanjohtajana jatkoi Maurizio Pratesi, Visa-projektin projektipäällikkö, ja osa-aikaisina kasvattajavalmentajina Erwin Latimer, Gerry Besselink.

2007 syksyllä Latimer ja Besselink jäivät pois ja tilalle palkattiin puolipäiväiset projektikoordinaattori/kasvattajavalmentaja Lari Kangas, kasvattajavalmentaja Mikko Ihalainen ja Opetusministeriön tukemaan Girl Power!-projektiin kasvattajavalmentaja Pia Jalomeri.

2008 huhtikuussa toiminnanjohtaja Pratesi aloitti työloman ja paikalle ylennettiin sijaiseksi Mikko Ihalainen. Kangas myös jätti säätiön ja paikalle palkattiin kasvattajavalmentaja Sander Stahl. Elokuussa 2008 säätiö palkkasi iltapäiväkerhovastaava Toni Leikaksen ja iltapäiväkerho-ohjaaja Olli Pietarisen Helsingin Opetusviraston tukemaan Kontulankaaren iltapäiväkerhoon. Elokuussa 2008 työsuhteen aloitti myös puolipäiväinen kasvattajavalmentaja Joni Väisänen.

Laajentuvan toiminnan ja palveluiden laadun takaamiseksi 2009 alusta Joni Väisäsestä tehtiin kokopäiväinen työntekijä. Myös säätiön tunnolliset vapaaehtoistyöntekijät Nuran Bedretin(elokuussa) ja Pierre Jallow(lokuussa) palkattiin osa-aikaisiksi työntekijöiksi. Lokakuussa 2009 oppisopimusharjoittelija Filip Muhonen Kanneljärven opistosta ja O9HHR asunnottomien jalkapallomaajoukkueen pelaaja vuoden 2007 joukkueesta aloitti kolmevuotisen nuoriso-ohjaajakoulutukseen liittyvän työharjoittelun. Olli Pietarinen siirtyi kokopäiväopiskelijaksi elokuussa 2009, tilalle palkattiin Tiina Honkakumpu.

2007 - 2009 säätiön kaikki työntekijät ovat osallistuneet ERE-projektin turnauksiin, leireihin ja tapahtumiin.

2007 - 2009 Projekti on ostanut yhteistyökumppaneiltaan Visa-Basket ry:ltä ja Kansainvälinen nuorten yhdistys (Kany) kahden kasvattajavalmentajan noin kahden henkilötyön panoksen. Kany ry:n kasvattajavalmentajana työskenteli ja työskentelee Jonathan Moore sekä Visa-Basket ry:llä työpanoksen antoivat ja antavat valmennuspäälliköt Petri Kobylin ja 2009 myös Mikko Aalto.

Projektiin on myös osallistunut kymmeniä täysin vapaaehtoisia ja hyvin pienillä palkkioilla henkilöitä hyvää asiaa edistääkseen.

ERE- projektin eri toiminnot rahoitettiin pääasiassa RAY:n ja Helsingin diakonissalaitoksen tuella ja pienillä lahjoituksilla yksityisiltä lahjoittajilta.

Projekti osti talous- ja kirjanpitoalvelut Helsingin diakonissalaitokselta.

Toiminnot tapahtuivat pääsääntöisesti yhteistyökumppani Visa-Basket ry:n kautta varatuilla vuoroilla koulujen liikuntasaleissa, kaupungin ja yksityisillä liikuntapaikoilla ja ulkokentillä.

09HHR säätiön toimisto sijaitsee Olympiastadionilla.

3.2. Projektin hallinto

ERE- projektilla on ollut oma johtoryhmä, joka kokoontui kuukausittain, ja jossa on ollut mukana myös yhteistyökumppaneiden edustus. 09HHR projektiryhmä on kokoontunut kaksi kertaa kuukaudessa suunnittelemaan ja koordinoimaan käytännön toimintaa. 09 HHR toiminnasta on raportoitu 09 HHR hallitukselle säätiön sääntöjen mukaisesti koko projektin ajan.

3.3. Yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppaneina ovat olleet Helsingin Diakonissalaitos, Kansainvälinen nuorten yhdistys Kany ry sekä urheiluseura Visa-Basket ry. Kany ry:n ja Visa-basket ry:n kanssa tehtiin yhteistyösopimukset vuosittain ja yhteistyö kentällä, johtoryhmässä ja hallituksessa on ollut lähes päivittäistä ympäri vuoden. Muita yhteistyökumppaneita ovat olleet Helsingin monikulttuuriset ala-asteen koulut, Helsingin Diakonissalaitoksen Diakoniaopisto, Helsingin diakonialaitoksen perhetyön ja avohuolto, Suojatie ry, Liikkukaa! ry. Walter ry, Suomen Palloliitto, Suomen Liikunta ja Urheilu ry, Elämä on parasta huumetta ry, Nuori Yrittäjyys ry. Get in the game ry.

3.4. Koripallotoiminta

Koulukoripallokerhotoiminta

Koulukerhot aloitettiin Visa-projektissa. 2007-2009 pääasiallisesti peruskoulun 3-6 luokkalaisille, joille lakisääteistä iltapäivähoitoa ei Suomesta löydy, on tarjottu viikoittaista, laadukasta koripallovalmennusta Meri-Rastilan, Vesalan, Kontulan, Soinisen(Malmi), Pelimannin(Kannelmäki), Mustankiven(Vuosaari), Jakomäen, Maunulan, Kallahden(Vuosaari) ala-asteilla ja Pukinmäen ylä-asteella.

Toiminnalla oli tavoitettu noin 1000 - 1500 lasta. Viikoittaisen toiminnan pääasiallisina edunsaajina ovat 200 - 350 lasta eri kouluissa. Mielenkiinnosta riippuen kerhoja on pidetty joissain kouluissa myös kesäkuussa koulun ulkokentillä.

Koripallokerhojen toiminta keskittyi Helsingin kouluille joissa eniten monikulttuurisia lapsia. Toiminnanjohtaja sopi kerhotoiminnasta koulujen rehtorien kanssa. Kerhot olivat selvästi monikulttuurisia. Keskimäärin osallistujista noin 70% oli maahanmuuttajia, jotka edustivat useita eri kansallisuuksia. Osa lapsista oli monikulttuurisia.

Kouluissa tapahtuvan toiminnan avulla pystyttiin tukemaan lapsia sopeutumaan paremmin koulun ja ympäröivän yhteiskunnan vaativiin monikulttuurisuudesta johtuviin haasteisiin. Haluttiin myös tarjota lapsille mahdollisuus heidän niin halutessaan jouk-

kuepeleihin ja sitä kautta suomalaisen kilpailutoimintaan. Tärkeimpänä osana nähtiin yhteisen tekemisen kautta tapahtuva integraatio.

09 Helsinki Human Rights koulukoristurnaukset

09 Helsinki Human Rights koulukoristurnaukset perustettiin tukemaan jo alkanutta koripallokerhotoimintaa. 09 Helsinki Human Rights -koulutoiminnassa pääarvo on koripallon harrastaminen, ei ottelut tai voittaminen. Tarkoituksena turnauksissa oli saada eri asuinalueilta ja sosiaaliluokista tulevat nuoret kanssakäymisiin keskenään yhteisen toiminnan avulla.

Koulukerhot harjoittelivat kerran tai kaksi viikossa ja pelasivat 09 Helsinki Human Rights -koulujen välisen turnauksen 2 - 3 kertaa kouluvuoden aikana. Mukana turnauksessa on ollut joukkueita koripalloseuroista, tavoitteena kosketuspinta seuratoimintaan ja eri kulttuurien vanhempien kohtaaminen. Jokaiselta koululta oli omat ohjaajat mukana turnauksessa ja 15 - 20 vapaaehtoisia valmentamassa, valvomassa, viihdyttämässä ja tarjoilua hoitamassa.

Osallistumismäärät pidettiin 100 - 150 lapsen välillä logististen ja järjestysresurssien takia. Turnauksia pelattiin Helsingin Liikuntaviraston liikuntapaikoilla Maunulassa ja Herttoniemessä yhden iltapäivän aikana. Voittajajoukkueet ja jokaisen sarjan (3 - 4lk tytöt ja pojat, 5 - 6lk tytöt ja pojat) ansioituneimmat pelaajat palkittiin.

Logistiikka ja järjestelyiden sujuvuus 150 lapselle jokseenkin haastavissa tiloissa olivat ensimmäisissä turnauksissa vaikeuksina. Aito liikunnan ilo, varsinkin harvoin seuraliikunnan parissa nähtyjen muslimityöillä, ja jokaisen osallistujan pääsy peliin mukaan sekä rehellinen kannustus muille osanottajille lapsilta ovat olleet turnausten parasta antia.

3 vs 3- koripalloturnaukset

09HHR säätiö ja Kany ry ovat vuotuisesti järjestäneet ERE-projektin lapsille ja nuorille ns. katukoristurnauksia syksyisin ja keväisin Kallahden liikuntahallissa Helsingin liikuntaviraston kanssa yhteistyössä. Turnauksissa neljän pelaajan joukkueet, joista kolme pelaajaa molemmissa joukkueissa kentällä ottavat toisistaan mittaa. Pelatessa

vähemmällä pelaajilla kaikki osallistujat saavat enemmän vastuuta kentällä, joten tulee huomattavasti enemmän onnistumisia myös pelaajille, jotka normaalipeleissä jäävät taka-alalle. Näissä turnauksissa myös pidettiin tekniikka- ja heittokilpailuja.

Joukkueet

2007-2008 kaudella projektilla oli Visa-Basketin riveissä eteläisen Suomen kilpasarjoissa kaksi 13-14-vuotiaiden C-poikien joukkuetta ja 17-18-vuotiaiden A-poikien joukkue.

2008 - 2009 C-pojat ja 15-16-vuotiaiden B-pojatittelivät sarjoissa.

2009 - 2010 C-pojat, B-pojat ja Mini-pojat(10-11-vuotiaat) ovat mukana sarjoissa.

Myös entisiä A-poikia ovat edustettuna Visa-Basketin miesten joukkueessa.

Kaikki joukkueet harjoittelivat 3-4 viikossa. Kesäisin toiminta on jatkunut harjoituksilla kesä ja elokuussa.

Joukkueet ovat pärjänneet mukavasti sarjoissa, joista kertoo kaksi eteläisin piirin 2. divisioonan hopeamitalia C-pojista.

Joukkueet ovat osallistuneet moniin turnauksiin Suomessa, parhaiten tunnettu Delfin Basket, Tampereella. Projektin työistä kerätty joukkue kävi pelaamassa Tukholmassa paikallisen 08 Stockholm Human Rights järjestön joukkueita vastaa keväällä 2008.

Haastavinta joukkue toiminnassa on ollut sääntöjen ja yleisten käytöstapojen noudattaminen. Monien syrjäytymisvaarassa olevien lasten turhautumiset tulevat esille kilpailutilanteissa. Kyseiset tilanteet ovat myös usein kääntyneet antoisimmiksi tapahtumiksi kun nuoret ovat löytäneet paikkansa harrastuksen parista. Monet lapset ja nuoret ovat aloittaneet harrastuksen 09HHR säätiön koulukerhosta tai Kany ry:n toiminnasta ja Visa-Basketin joukkueiden kautta jatkaneet vielä korkeatasoisemmissa joukkueissa osana suomalaista seuratoimintaa.

Muutammat projektin lapsista ovat osallistuneet ja osallistuvat jopa Suomen nuorten koripallomaajoukkue toimintaan.

Open Gym - toiminta

Kany ry on järjestänyt koko ERE-projektin olemassaolon ajan matalankynnyksen koripallotoimintaa 7 - 16-vuotiaille Itä-Helsingin alueella ja 2009 Helsingin keskustassa (Töölön Kisahalli) vähintään neljä kertaa viikossa. Toiminnassa viikoittain mukana 100 - 120 maahanmuuttajataustaista-, monikulttuuri- ja kantaväestölasta ja nuorta. Maahanmuuttaja- ja monikulttuuristen osuus 80%.

09 HHR säätiö on järjestänyt koko ERE-projektin ajan matalankynnyksen harrastekoripallotoimintaa eli ns. Open Gym- toimintaa Helsingin Diakonissalaitoksen tiloissa Alppikadulla kaksi kertaa viikossa 17 – 25-vuotiaille maahanmuuttajanuorille ja heidän ystävilleen. Moni Suomeen saapunut nuori on saanut ensikosketuksen harrastukseen ja tehnyt uusia tärkeitä sosiaalisia kontakteja uudessa kotimaassa 09HHR koripalloharjoituksissa Kalliossa. Monet pojat ovat myös kanavoituneet suomalaiseen seuratoimintaa tätä kautta.

Leiritoiminta

ERE-projektin varoilla on myös järjestetty vuotuinen **09HHR koripalloleiri** Myllypuron Liikuntamylyssä 2007 - 2009 kesäkuussa 50 - 60 pojalle ja tytölle. Osallistujien iät ovat vaihdelleet 10 - 16 ikävuoteen. Leiri on kolmipäiväinen. Vetäjinä ovat toimineet säätiön omat työntekijät ja monikulttuuriset ammattikoripalloilijat kuten maajoukkuetajurit Shawn Huff ja Michaela Moua. Myös kansainvälisiä koripalloammattilaisia on pistäytynyt puhumaan nuorille koulutuksen tärkeydestä ja terveen elämän puolesta. 2009 kesällä yhteistyökumppani Elämä on parasta huumetta ry piti huumevalistusta leirillä.

2007 - 2009 vuosien heinäkuissa ERE-projektin lapset ja nuoret ovat osallistuneet **Walter ry:n yhdenvertaisuusleirille**, jossa pelattiin amerikkalaista jalkapalloa ja keskusteltiin osanottajille tärkeistä aiheista, kuten ennakkoluulot ja rasismi. Leiriä vetivät nykyiset ja entiset NFL pelaajat ja näkyvämmin Walter ry:n puheenjohtaja Michael Quarshie.

3.5. Asunnottomien vertaistuki

Vertaistukijalkapallo on ollut osana 09 Helsinki Human Rights säätiön ja ERE-projektia säätiön synnystä lähtien. Jalkapallo on tutkitusti toimiva tapa asunnottomalle ja/tai päihdehuollossa olevalle saada jalansijaa uuden elämän kynnyksmatosta.

09 Helsinki Human Rights säätiö ja Helsingin Diakonissalaitos yhteistyössä Suojatie ry:n kanssa valitsivat ja veivät Suomen kautta aikojen toisen asunnottomien jalkapallomaajoukkueen lajin maailmanmestaruuskisoihin 2007 Kööpenhaminaan. 2008 asunnottomien jalkapallotoiminta, sekä kansallinen, että kansainvälinen oli kokonaan 09 HHR säätiön vastuulla. Suomen mestaruus turnaus pidettiin Raumalla, josta valittiin maajoukkue Melbournen kisoihin. 2009 Asunnottomien jalkapallolle perustettiin oma yhdistys, Homeless Academy ry, jonka kanssa 09HHR tekee tiivistä yhteistyötä. 2009 MM-kisat pidettiin Milanossa.

MM-joukkue on Homeless World Cup sääntöjen mukaan koostuttava uusista pelaajista joka vuosi. Edellä mainittu toimii mainiona osana koko Suomeen levinneessä asunnottomien jalkapallotoiminnassa, jonka tarkoitus on luoda yksilöllisiin tarpeisiin vastaava toiminnallisen vertaistuen malli, jonka kautta asunnottomat ja päihdekuntoutujat pystyvät paremmin integroitumaan yhteiskuntaan.

3.6. Helsingin diakonissalaitoksen perhe- ja avohuoltoyksikkö

09HHR säätiö jatkoi 2002 alkanutta yhteistyötä tarjoamalla liikuntakerhoja ja -leirejä lapsille ja nuorille Pitäjänmäen perhe- ja avohuoltoyksikössä. Kerhot olivat kaksi kertaa viikossa. Toinen kerho koripallon parissa lapsille ja nuorille, toinen monimuotoista liikuntaa avohuollon lapsille, joiden vanhemmat aika ajoin mukana kerhossa. Osallistujamäärät olivat keskimäärin 11 osallistujaa koripallossa, 4 liikuntakerhossa.

3.7. ERE-projektin muu toiminta

Tapahtumat

Rasismien vastaisen tapahtuma poliisin kanssa yhteistyössä järjestettiin 2007 ja 2008 Töölön kisahallissa joissa Police Basket pelasi 09HHR All-stars joukkuetta vastaan, joka koostui kotimaisista viihdetähdistä, entisistä ja nykyisistä koripallotähdistä ja maahanmuuttajapelaajista. Kany ry:n tanssiryhmä, 09HHR nuoret esiintyivät ja poliisi esitteli toimintaansa. Paikalla katsojia molempina vuosina n. 500. 2009 tapahtuma pidetään vuoden lopulla Itä-Helsingissä.

Koulutukset

Vuonna 2004 aloitettiin yhteistyössä Diakoniaopiston kanssa Visa-projektin nuorille maahanmuuttajille suunnattu koulutus. Koulutuksen tarkoitus on vahvistaa nuorten suomenkielen taitoa ja tukea ammatilliseen koulutukseen hakeutumisessa, jotta heidän työelämään siirtymisensä mahdollistuisi. Kyseinen koulutus jatkui ERE-projektin aikana.

Nuori yrittäjyys ry piti koulutustilaisuuksia ERE-projektin 18 - 23-vuotiaille työnhakuun liittyvistä asioista ja yksityisyrittäjyydestä uravalintana.

3.8. 09 Helsinki Human Rights säätiön muu toiminta

Girl Power!-projekti

Girl Power!- projektin päämääränä on tukea eri kulttuuritaustan omaavia maahanmuuttajatyttöjä sekä auttaa heidän kotoutumistaan. Pyrkimyksenä on taata maahanmuuttajatyttöille turvallinen kasvuympäristö, monipuolinen iltapäiväohjaus sekä kehittää tyttöjen kokonaisvaltaista kasvua vastuuntuntoisiksi ja oma-toimiseksi nuoriksi naisiksi urheilun ja taideterapian kautta. Toimintaa on kolmella koululla(Soininen, Maunula, Pukinmäki) 10 – 14-vuotiaille tytöille. Projekti tehdään yhteistyössä Opetusministeriön ja Walter ry:n kanssa.

Kontulankaaren iltapäiväkerho

09 Helsinki Human Rights säätiön Kontulankaaren iltapäiväkerho avasi ovensa 12.8.2008. Kerho tarjoaa perusopetuslain alaista ohjattua ja valvottua iltapäivätoimintaa peruskoulun 1- 2 luokkalaisille. Kerho antaa turvallisen kasvuympäristön koulupäivän jälkeen lapsille yhdellä Helsingin sosiaalisesti haastavimmilla alueilla. Kerhossa on 2009 syksyllä 23 lasta joista 5 erityislasta. Maahanmuuttajataustaisia kerhon lapsista on 60 %. Toimintaa järjestetään yhteistyössä Helsingin Opetusviraston kanssa.

4. Nuorilta saatu palaute

Toiminnanjohtaja ja kasvattaja-valmentajat toteuttivat syksyllä 2009 palautekyselyn projektin lapsilta. Kyselyyn vastasi 25 poikaa 10 tyttöä, vastaukset saatiin kaikilta. Kysely on raportin liitteenä 1.

Vastanneista pisimpään mukana olleet olivat mukana jo 2002 eli 7 vuotta ja lyhimpään mukana olleet 3 kk. Keskiarvoksi muodostui 2,5 osallistumista. Kaikille oli projektin toiminnassa ollut tärkeää saada hyvä harrastus tai pelata koripalloa. 5 prosentille vastaajista oli tärkeää saada uusia kavereita. Puolet yli 18-vuotiaista halusi saada tietoa opiskelu/työmahdollisuuksista. Vastaajista 60% piti asiantuntevaa valmennusta tärkeänä. 50 prosenttia piti tärkeänä uusien kaverien saamisen. Kolmelle oli tärkeää saada hyvä harrastus ja kahdelle lisäksi saada uusia kavereita. Kenelläkään vastaajista ei mielestään ollut rotuun tai syntyperään liittyviä ennakkoluuloja ennen toimintaan mukaan tuloa. Projektin toiminnassa mukana oleminen oli opettanut kärsivällisyyttä ja taitoa opastaa, auttaa ja kannustaa muita, parantanut kuntoa ja keskittymiskykyä esim. kokeisiin ja tutustuttanut erilaisiin ihmisiin. Kaikki vastaajat olivatkin saaneet projektin kautta uusia kavereita. Toiminnan kehittämisideat olivat suuremmalta osin toivomuksia toiminnan tarjoamiseen useammin. Projektin kouluarvosanaksi arvioinnin keskiarvona tuli 8½.

5. Arvio projektin onnistumisesta

Projektin johtoryhmä ja 09 Helsinki Human Rights säätiön hallitus yhteisesti todettiin projektin tavoitteiden eläneen projektin aikana, esimerkkinä lisääntyneen kiinnostuksen vuoksi kohderyhmän laajentaminen muutaman vuoden vanhempiin ja nuorempiin alkuperäisestä 8-20-vuotiaista 7-25-vuotiaisiin, kuitenkin keskittyen peruskoulun 3-6 luokkalaisiin. Projektin voidaan sanoa saavuttaneen ja osin jopa ylittäneenkin osan tavoitteistaan. Parantamisen varaa nähtiin olevan joillain osa-alueilla.

Projektin yhteistyömalli oli innovatiivinen ja toimiva, jossa 09HHR säätiö, Urheiluseura Visa-Basket ja maahanmuuttajajärjestö Kany ry yhteistyössä tekivät työtä säätiön tavoitteita kohti.

Projektin luoma 09 Helsinki Human Rights – koulukerhot & turnaukset, joissa tukena tapahtuma-, leiri-, stipendi, ja kulttuuriretkitoiminta, ja Kany ry:n kynnyksettömien kerhojen kautta lasten ja nuorten kanavoiminen Visa-Basketin ilmaiseen, ja muiden seurojen, alaisuuteen oli hyvä innovaatio. Kerhojen ja joukkueiden sisäinen ilmapiiri pystyttiin pitämään suvaitsevaisuutta lisäävänä, ja lapset sekä nuoret varmasti saivat tukea integroitumiseen.

Kerho- ja joukkue toiminnassa varsinkin päästiin tavoitteisiin, joissa kasvattajavalmentajat toimivat osana nuoren elämää vanhempien tukena. Joidenkin ongelmaisten nuorten kanssa, joiden ongelmat vievät huostaanottoihin asti, kasvattajavalmentajat tekivät yhteistyötä perheen lisäksi alueen lastensuojelun kanssa, ja viettivät aikaa nuorten kanssa kerhojen ja harjoitusten ulkopuolellakin. Olisi ollut toivottavaa, että edellä mainittu yhteistyö vanhempien kanssa olisi saavuttanut enemmän perheitä. Kulttuurierot ovat laajat harrastustoiminnan saralla. Säätiössä on päätetty keskittyä kyseiseen ongelmaan, josta esimerkkinä Kontulan ala-asteella alkutekijöissä oleva pilottiprojekti, jonka tarkoituksena syvempi yhteistyö koulun ja perheiden kanssa.

Visa-Basket ry:n edustaja totesi seuran saaneen projektin aikana paljon uutta kokemusta ja uusia jäseniä. Seuran tavoite on antaa kaikille mahdollisuus harrastaa, ei hakea vain huippuja. Konkreettinen hankaluus projektin aikana on ollut se, että seuran toiminta tapahtuu pääosin Pohjois-Helsingissä ja projektin lapset ja nuoret taas asuvat

Itä-Helsingissä. 09 HHR joukkueet, joissa vain lapsia 09HHR koulukerhoista kuitenkin harjoittelivat Itä-Helsingin alueella ja toimintaa on kehitetty yhteiskuljetuksilla. 2009 joukkueita yhdistettiin. 2008 - 2009 koripallokauden lopussa Visa-Basket palkitsi Kany ry:n ja 09 Helsinki Human Rights säätiön toiminnanjohtajat kauden päättäjäisjuhlissa onnistuneesta yhteistyöstä.

Seura näkee yhteistyön jatkumisen tärkeänä ja henkilöresursseja on lisätty tätä silmällä pitäen. Visa-Basket ry:n kautta 09 Helsinki Human Rights säätiö on saanut henkilöresursseja. Säätiön työntekijöistä kolmella on laaja tausta Visa-Basketin toiminnassa.

Kany ry:n edustaja totesi yhdistyksen toteuttaman etsivän työn olleen onnistunutta. Projekti on tavoittanut vuodessa 200 - 250 10–17-vuotiaita nuorta matalakynnyksisiä harrastusmahdollisuuksia tarjoamalla. Kany ry:n toiminnassa oli viikoittain vuonna 2009 100 lasta ja nuorta, joista 85% maahanmuuttajataustaisia. Yhteistyö joukkue toiminnan osalta nostettiin myös korkeaan arvoon. Toivomuksena oli toiminnan laajenus ja joidenkin harjoitusvuorojen aikojen tarkistaminen, jotta lapset ja nuoret pääsevät paremmin paikalle.

Projektikumppaneiden yhteistyö on ollut toimivaa. Kany ry ja Visa-Basket ry eivät paljon olleet yhteistyössä suoraan keskenään, vaan asiat ovat kiertäneet 09HHR:n kautta.

Yhteistyö Helsingin diakonissalaitoksen kanssa oli myös molemman osapuolen mielestä onnistunutta, niin Pitäjänmäen perhe ja avohuoltoyksikön kerhojen ja leirien, kuin hallinnon ja talouspalveluiden osalta.

Asunnottomien vertaistukitoiminnan suosio tuli hienoisena yllätyksenä 2008, jolloin koko asunnottomien kansallinen ja kansainvälinen toiminta oli 09HHR säätiön alaisuudessa. Murroksista on selvitty ja yhteistyö kukoistaa uuden Homeless Academy ry:n kanssa vielä muotoaan etsivässä tärkeässä vertaistukitoiminnassa, joka keskittyy jo todistetusti, osaksi jälkihoitoa murtuneiden elämien kohdalla.

Yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa pidettiin onnistuneena ja monipuolisena melkein kaikissa tapauksissa. Moni pieni- ja suuri järjestö osallistui koulutus ja valistus toimintaan 09HHR säätiön kohderyhmän ja henkilökunnan hyväksi tai informaatio

kulki vastakkaiseen suuntaan. Myös kerho, leiri-, tapahtuma- ja turnausyhteistyötä tehtiin eri toimijoiden kanssa. Epäkohtana pidettiin yhteistyön vähyyttä Somalijärjestöjen kohdalla.

Koko ERE-projektin osalta parantamisen varaa arvioitiin olevan koulujen henkilökuntien kanssa tehtävässä yhteistyössä ja projektia koskevien tietojen paremmassa dokumentoinnissa.

Lähteet

Harinen Päivi, Mitähän tekis? Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen -tutkimushankkeen väliraportti. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisusarja 2005.

Ihalainen Jukka, ”Ei yhtään turha juttu”. Tapaustutkimus liikunnan merkityksestä suvaitsevaisuuden ja maahanmuuttajien integraation edistäjänä. Helsingin yliopisto, Käyttäytymistieteellinen tiedekunta, Soveltavan kasvatustieteen laitos, pro gradu -tutkielma, 2006.

Ahjokivi, Riitta, Liikunta maahanmuuttajien elämässä – aikuisten maahanmuuttajaopiskelijoiden liikunta kotimaassaan ja Suomessa. Jyväskylän yliopisto. liikuntpedagogiikan pro-gradu-tutkielma.2008

Helsingin Sanomat, 5.2.2008

Tilastokeskus (www.stat.fi)

09 Helsinki Human Rights säätiö

loka-marraskuu 2009

KYSELY 09HHR TOIMINNASSA MUKANA OLLEILLE

1. Olen ollut mukana 09HHR toiminnassa _____ vuotta

2. Toiminnassa minulle on ollut tärkeintä

_____ saada uusia kavereita

_____ saada hyvä harrastus

_____ saada pelata koripalloa

_____ saada asiantuntevaa valmennusta

_____ saada tietoa opiskelumahdollisuuksista / työelämästä

_____ muu, mikä _____

3. Oliko Sinulla rotuun tai syntyperään liittyviä ennakkoluuloja ennen kuin tulit toimintaan mukaan?

---

4. Miten toiminnassa mukana oleminen on muuttanut ajatteluasi?

---

5. Oletko saanut projektin kautta uusia kavereita?

---

6. Miten kehittäisit 09HHR toimintaa?

---

7. Minkä arvosanan asteikolla 4-10 antaisit 09HHR-toiminnalle?

Liite 2**09 Helsinki Human Rights säätiön Hallituksen jäsenet 2007-2008**

Paavo Voutilainen	Helsingin sosiaalihoitaja, puheenjohtaja
Timo Mutalahti	Diakonijohtaja, varapuheenjohtaja
Johanna Palve	kehityspäällikkö, HDL
Jaana Föhr	Ylilääri, HDL
Olavi Salminen	Visa- Basketin varapuheenjohtaja
Naseem Ahmed	Kany ry:n puheenjohtaja

Hallitus 2009

Paavo Voutilainen	Helsingin sosiaalihoitaja, puheenjohtaja
Jaana Föhr	Ylilääri, HDL, varapuheenjohtaja
Juha-Pekka Strömberg	Yksikön johtaja, HDL perhetyön ja avohuollon yksikkö
Anne Salmela	Koulutusjohtaja, HDO
Olavi Salminen	Visa- Basketin varapuheenjohtaja
Naseem Ahmed	Kany ry:n puheenjohtaja

ERE- johtoryhmän jäsenet

Maurizio Pratesi, Mikko Ihalainen	Toiminnanjohtaja 09HHR
Jorma Rissanen	Kany ry:n edustaja
Juha-Pekka Strömberg	Diakonissalaitoksen edustaja
Sander Stahl 2008 asti	Visa-Basketin edustaja
Mikko Aalto 2008-2009	